

Antoine Bodar

Maastricht – Studium Generale 27 IV 2006 (Avond van het Gesproken Woord)
(Katholiek Nieuwsblad 5 V 2006)

ZONDIGE TONG

Wees steeds bereid te luisteren en wacht lang alvorens te antwoorden. Geef alleen antwoord wanneer u een antwoord hebt, houd anders uw mond. Van spreken komt weliswaar eer maar veeleer schande. Het is de *tong* vooral die de mens ten val brengt. Zorg daarom ervoor geen roddelaar te heten en wacht de man die met twee tongen spreekt.

Les van Jesus Sirach (cf. 5,11-15) – feitelijk een viervoudige les: Spreken vangt aan in luisteren. Zwijgen vermijdt beuzelpraat. Kwaaitongen is zonde. Oneerlijkheid brengt tweetongigheid.

Zie erop dus toe uw naaste niet te vernederen met uw tong. Laat niet woorden uit uw mond zijn als alleen een hevige wind (cf. Job 8,2). Behoed uw naaste voor de gesel van uw tong (cf. Job 5,21). Anders veroordeelt u uw eigen mond en getuigen uw lippen tegen u (cf. Job 15,6).

Verbind aan deze les de volgende zekerheid die mildheid in enen beduidt:

Wie in spreken nooit heeft misdaan, wordt volmaakt genoemd; want hij houdt zich altijd in toom. Maar vermits geen van ons het gelukt zo te zijn, weet dan steeds dit: Al is de tong klein deel van ons lijf, zij voert haar toon hoog en zij is als vuur en geeft meesttijds leiding aan de wereld van ongerechtigheid. Van onze ledematen is het alleen de tong die het geheel kan bezoedelen en in vlam zetten – zelfs door de hel. De tong kan geen mens temmen. Zij is bandeloos euvel van dodelijk venijn. Zo Jacobus (cf. 3,2-8) in zijn brief.

En wat leert de apostel aldus? Toom uw tong, anders is zij u de baas. Vraag daartoe Hem om hulp die ook uw tong heeft geschapen. Hoed u aldus voor het vuur van de hel waarheen uw van zonde brandende tong u wil voeren.

Zondigheid en helle vuur? God vragen een wacht voor mijn mond te zetten en een zegel van omzichtigheid te leggen op mijn lippen (cf. Sir 22,27)?

Hoe kunnen wij in het tijdperk van talkshow en cabaret, van columnisme en kroegtijgerij onze dagen nog doorkomen als de deur van onze lippen bewaakt zou worden (cf. Ps 141,3)?

Zouden wij van verveling niet omkomen? Zou de saaiheid zo niet de dood dan toch de daartoe voorbereidende slaap brengen? Waarom zouden we nog gezamenlijk aan tafel gaan of samen het glas heffen, als we niet in het voorbijgaan aan het wereldgebeuren onze naasten kunnen beroddelen? Goedsprekerij is immers geestdodend en verlamt de tong, kwaadsprekerij daarentegen schept energie en maakt de tong rap. Opbouwende kritiek is hinderlijk, afbrekende kritiek is aangenaam. De kritische houding mag alleen negativiteit bevorderen; want zou de kritische houding positief ervaren worden, zij zou terstond doorgaan voor slap, zo niet voor feitelijk kritiekloos.

Wie zouden wij nog zijn in zwijgen? In ons tijdsgewricht van assertiviteit geldt niet alleen 'ik zeg wat ik denk' maar ook 'ik praat, dus ik ben (ook al denk ik niet)'. – Niet langer geldt spreken is zilver en zwijgen goud, maar zwijgen is blik en spreken is platina. Stilte is de dood, lawaai is het leven. Bescheidenheid is zwak, egotheater is krachtig.

'Mijn Heer en mijn God' (Jo 20,28), wat vangt Gij aan met ons zondig geslacht hetwelk dat van Ninivé (cf. Jon 3,1-10) nabij is gekomen? Schenkt Gij ons opnieuw Uw bekering, opdat de taal van de laster en het verwaten woord tegen wie recht staat tot zwijgen komt (cf. Ps 31,19). Geeft Gij ons te vermeien

in overgave aan U, in vertrouwen op U – in de zwijgzaamheid van onze mond en in de beteugeling van onze lippen, opdat wij U eens in zuiverheid van hart mogen zien (cf. Mt 5,8) .

'Mijn Heer en mijn God', neemt Gij het harde hart van de roddelarij uit ons weg, drijft Gij het hart van steen uit ons lijf en schenkt ons Uw hart van liefde, opdat wij leren U te achten, elkaar te ontzien, de ander te stellen boven ons zelf – Gij immers hebt beloofd ons met zuiver water te besprenkelen, ons te reinigen van de afgoderij van afgunst en eigenwaan en ons te vrijwaren van ongerechtigheid (cf. Ez 36,25-26).

Maar, Heer, de belaging duurt voort en blijft niet uit. Redt Gij ons; want belaging is gewone kost; trouw wordt schaars onder ons mensengeslacht en onoprechtheid is dagelijkse wijze van omgang (cf. Ps 12,2-3). Ik poog, Heer, mijn woorden te bewaken en mijn mond te muilkorven (cf. Ps 39,2). Ik weet tevens: Gij slaat de listige lippen en slaat de taal van aanmatiging stom (cf. Ps 12,4). Gij weet te zelfder tijd dit: Ook al trilt mijn hart van de taal van vervoering (cf. Ps 45,2), mijn zondigheid verdient Uw afkeer. Maar Uw ogen peilen de mens, Uw wimpers doen ons doorgronden (cf. Ps 11,4).

Weest Gij ons barmhartig en rekent Gij ons niet aan de verslaving aan kwaaitongerij.

Gij ontziet onze nietigheid en ziet evengoed naar ons om. Hoe anders, Heer, zijn Uw wegen dan de onze. Wij hebben een zondige mond en onreine lippen. En Gij kent mij met onreine lippen – de man die niettemin aan Uw altaar staat (Js 6,5).

Hoe zeer zijt Gij, Heer, voor eeuwig te prijzen.